

APN Newsletter

สารจากประธานวิทยาลัยพยาบาล และผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย

สวัสดีค่ะ สำหรับจดหมายฉบับนี้ก็เป็นฉบับสุดท้ายของปีนี้แล้วนะคะ ก่อนอื่นต้องขอแสดงความยินดีแก่ผู้สอบผ่านและได้รับวุฒิปัตร หนังสืออนุมัติ ประจำปี 2562 โดยวิทยาลัยได้จัดพิธีมอบในการประชุมวิชาการประจำปีของวิทยาลัยฯ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2562 โดยรองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญทอง นายกสภาการพยาบาล บรรยายภาคเสริมไปด้วยความปลื้ม ยินดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าพยาบาล APN นี้ จะเป็นกำลังหลักสำคัญในการพัฒนาเพื่อยกระดับวิชาชีพของเราให้มีความก้าวหน้าต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพนะคะ

สำหรับในปีต่อไป วิทยาลัยฯ ก็จะมีการดำเนินการจัดสอบเพื่อรับวุฒิปัตร/หนังสืออนุมัติ เป็นประจำทุกปี ผู้ที่สนใจอยากจะพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ เป็นพยาบาล APN ก็สามารถสอบถามข้อมูลมายังวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย สภาการพยาบาล หรือเข้าไปศึกษาข้อมูลได้ที่เว็บไซต์สภาการพยาบาล www.tnmc.or.th

รองศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี

ประธานวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย

Inside this issue

สารจากประธานวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย.....	1
รู้ไว้ใช่ว่า: เกร็ดความรู้สู่ APN.....	2
เรื่องนี้ต้องขยาย : BEST PRACTICE OF APN.....	3
ข่าวสารจากวิทยาลัย APN.....	4
ข่าวสารจากสมาคม APN	4
กองบรรณาธิการ.....	4

Special points of interest

- วิทยาลัยวิทยาลัยฯ ได้จัดประชุมวิชาการประจำปี 2562 เรื่อง ก้าวข้ามความท้าทายการปฏิบัติของพยาบาลผู้เชี่ยวชาญในประเทศไทย เมื่อวันที่ 2-3 ธันวาคม 2562 ณ สภาการพยาบาล และได้จัดพิธีมอบวุฒิปัตรและหนังสืออนุมัติแก่ผู้สอบผ่านประจำปี 2562
- วิทยาลัยฯ รับสมัครสอบเพื่อรับหนังสืออนุมัติแสดงความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ประจำปี 2563 ตั้งแต่วันที่ 6 ม.ค.-29 พ.ค.63

รู้ไว้ใช้ว่า : เกียรติความรู้ APN

การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นของ APN กระทรวงสาธารณสุข

โดย ดร.ธีรพร สติธังกูร

ที่ปรึกษาระดับกระทรวงด้านการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

และอุปนายกสภาการพยาบาลคนที่ 2

การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นของพยาบาลวิชาชีพสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมี 2 หลักเกณฑ์สำคัญ คือ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข¹ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะของพยาบาลวิชาชีพ ที่กำหนดให้พยาบาลวิชาชีพสามารถก้าวสู่ตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ และระดับเชี่ยวชาญได้ตามเกณฑ์ และในหลักเกณฑ์นี้ได้ระบุให้ผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (APN) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สามารถก้าวเป็นระดับชำนาญการพิเศษได้ โดยไม่กำหนดให้มีผู้ได้บังคับบัญชา แต่ข้อจำกัดของหลักเกณฑ์นี้คือ หากกำหนดตำแหน่งใหม่ที่ไม่ใช่การแทนตำแหน่งที่เกษียณ จะต้องมีการยุบเลิกตำแหน่งหรือตัดตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ¹ ซึ่งการตัดตำแหน่งให้พยาบาลก้าวสู่ระดับสูงขึ้นก็เป็นการตัดโอกาสการบรรจุของพยาบาลจบใหม่ ด้วยข้อจำกัดนี้ทำให้ไม่มีการกำหนดพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษที่เป็นตำแหน่งใหม่ กองการพยาบาลร่วมกับกองบริหารทรัพยากรบุคคลได้เสนอการไม่ต้องยุบเลิกตำแหน่งสำหรับพยาบาลวิชาชีพตามหลักเกณฑ์นี้ ทั้งนี้สำนักงาน ก.พ. อนุมัติไม่ยุบเลิกตำแหน่งเฉพาะการก้าวสู่ระดับชำนาญการพิเศษที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และหัวหน้างาน ส่วน APN ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ หากใช้หลักเกณฑ์นี้ยังคงต้องยุบเลิกตำแหน่ง

ส่วนอีกหลักเกณฑ์หนึ่ง เป็นเกณฑ์สำหรับตำแหน่งประเภทวิชาการสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งพยาบาลวิชาชีพเป็นหนึ่งใน 17 สายงานด้านสุขภาพที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ได้ คุณลักษณะพิเศษของเกณฑ์นี้คือ ไม่ต้องยุบเลิกตำแหน่ง แต่ส่วนราชการต้องมีงบประมาณรองรับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการกำหนดตำแหน่งดังกล่าว และมีแผนการกำหนดตำแหน่ง และดำเนินการตามขั้นตอนใน

ระดับกรม กระทรวง และเสนอต่อคณะกรรมการกำหนดตำแหน่งระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุข ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ บุคคลที่จะใช้เกณฑ์นี้ต้องมีลักษณะงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา ใช้ความรู้ ความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ผลงานวิจัย ปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของการปฏิบัติงานประจำตำแหน่ง และผ่านการประเมินค่างาน (10 ข้อคำถาม)²

การก้าวสู่ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพระดับชำนาญการพิเศษของ APN สามารถเป็นไปได้ 2 ทาง คือใช้หลักเกณฑ์แรก¹ โดยปรับตัวเองและสมัครเป็นหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้างาน ซึ่งในเร็วๆ นี้ จะมีการกำหนดตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้างาน อีกทางหนึ่งคือใช้หลักเกณฑ์ที่สอง โดยต้องมีผลงานวิจัยที่เป็นต้นแบบ วิธีการใหม่ เพื่อพัฒนางานอย่างน้อย 3 ปี และมีการนำผลงานไปใช้อย่างน้อย 1 ปี² ซึ่ง APN ต้องพัฒนาให้มีผลงานดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่า APN จะใช้หลักเกณฑ์ใด ก็นับว่าเป็นการทำทลายความสามารถของ APN อย่างมากที่ต้องสร้างผลงานที่มีคุณค่า อย่างต่อเนื่องเพื่อคุณภาพการพยาบาล และการก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นของ APN

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพในกระทรวงสาธารณสุข. ตามหนังสือ (นร 1008.3.3 /148 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2558). นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.), 2558.
2. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่ง. ตามหนังสือ (นร 1008 /ว2 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2558). นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.), 2558.

Best Practice of APN

การป้องกันภาวะขาดน้ำสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาล

ปัจจุบันพบว่าผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่มักเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง มีพยาธิสภาพหลายระบบ มีโรคร่วม ต้องใช้ยาหลายชนิดในการรักษาน ทำให้การพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุมีความซับซ้อนแตกต่างไปจากผู้ป่วยในกลุ่มอื่นๆ ประกอบกับผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีพลังสำรอง ภูมิต้านทาน และความสามารถในการรักษานสมดุลในร่างกายลดลง จากความเสื่อมของร่างกายตามอายุที่มากขึ้น จึงมักพบภาวะแทรกซ้อนในระหว่างอยู่โรงพยาบาล ได้แก่ ภาวะ Delirium, Hospital Acquire Dysfunction, Dehydration หรืออาจเกิดภาวะ Disability/Dead

จากการประเมินภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยในผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาล คือ ภาวะขาดน้ำ (dehydration) สาเหตุจากการที่ผู้สูงอายุไม่สามารถดื่มน้ำได้ด้วยตนเอง ร่วมกับศูนย์ควบคุมความกระหายน้ำทำงานได้ลดลงทำให้ไม่ยอมดื่มน้ำ ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพช่องปาก ท้องผูก ผิวแห้ง เสี่ยงต่อการเกิดแผลกดทับได้ง่าย มีนึ่งเสี่ยงต่อการทกล้ม กลั้นปัสสาวะไม่อยู่ เกลือแรมไม่สมดุลเสี่ยงต่อการเกิดภาวะสับสน การป้องกันภาวะขาดน้ำสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุขณะเจ็บป่วย แนวทางการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่

1. กำหนดลักษณะของผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะขาดน้ำ ได้แก่ กลุ่มโรคเฉพาะ คือ สมองเสื่อม อัลไซเมอร์ ซึมเศร้า stroke ติดเชื้อซ้ำ ๆ เบาหวาน ขาดสารอาหาร กลั้นปัสสาวะไม่ได้ มีประวัติขาดน้ำ มีความเจ็บป่วยเรื้อรัง 4 โรคขึ้นไป หัวใจเต้นผิดจังหวะ ได้รับยาบางชนิด เช่น ยาขับปัสสาวะ ยาโรคจิตประสาท ยาระบาย ได้รับยามากกว่า 4 ชนิด ยาสเตียรอยด์ angiotensin-converting enzyme inhibitors; ACEI เป็นต้น
2. กำหนดเป้าหมายของการได้รับน้ำดื่มต่อวันร่วมกับแพทย์เจ้าของไข้ (มากกว่า 30 mL/kg)
3. คำนวณเป้าหมายการได้รับน้ำต่อวัน
4. เปรียบเทียบปริมาณสารน้ำที่ได้รับจริงกับที่ควรได้รับ
5. ให้ความรู้เรื่องภาวะขาดน้ำ การป้องกัน ปริมาณที่ควรได้รับแก่ผู้ป่วยและญาติ
6. กำหนดเวลาการให้น้ำดื่ม
7. บันทึกและติดตามผลใน 1 วัน
8. การใช้เทคนิคจูงใจให้ผู้สูงอายุดื่มน้ำในแต่ละราย
9. การประเมินผล ได้แก่ สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ได้รับน้ำดื่มตามเป้าหมาย และความถ่วงจำเพาะของปัสสาวะช่วงเช้า (น้อยกว่า 1.020)

จะเห็นได้ว่า การป้องกันภาวะขาดน้ำสำหรับผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลไม่ใช่เรื่องยาก เป็นบทบาทอิสระที่พยาบาลทุกคนสามารถทำได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้น ๆ ของการดูแลผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นที่มีสาเหตุมาจากภาวะขาดน้ำ

บำเหน็จ แสงรัตน์ RN, MSN, dip. APGN
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ข่าวสารจากวิทยาลัย APN

1. วิทยาลัยฯ ได้จัดประชุมวิชาการประจำปี 2562 เรื่อง ก้าวข้ามความท้าทายการปฏิบัติของพยาบาลผู้เชี่ยวชาญในประเทศไทย เมื่อวันที่ 2-3 ธันวาคม 2562 ณ สภาการพยาบาล และได้จัดพิธีมอบวุฒิบัตรและหนังสืออนุมิตแก่ผู้สอบผ่านประจำปี 2562 ในการประชุมวิชาการครั้งนี้ด้วย
2. วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย กำหนดรับสมัครสอบเพื่อรับหนังสืออนุมิตฯ ประจำปี 2563 ผู้ที่มีรายชื่อเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอสอบสามารถยื่นคำขอสอบได้ตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม – 29 พฤษภาคม 2563 สามารถดาวน์โหลดเอกสารการสมัครสอบได้ที่ www.tnmc.or.th

ข่าวสารจากสมาคม APN

สมาคมผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง (ประเทศไทย) ได้เข้าร่วมประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 16 ในระหว่างวันที่ 18 – 22 พฤศจิกายน 2562 ที่ผ่าน มา โดยสมาคมฯ ได้จัดให้มีการประชุมวิชาการในงานนี้เรื่อง “APN กับการพัฒนาความเชี่ยวชาญยุค Disruptive Technology: บทบาทสมาคม APN” ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2562 เวลา 15.00-17.00 น. ณ โรงแรมเดอะเบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, รองศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข ศิริพล, APN อาคม รัชฐวษา และ APN อุบลรัตน์ ต้อยมาเมือง เป็นวิทยากร

นอกจากนี้ทางสมาคมฯ ยังได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2/2562 ให้แก่พยาบาลผู้ยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงในการสอบเพื่อรับหนังสืออนุมิตในเดือนกรกฎาคม 2563 เรื่อง “การเตรียมผลงานด้านการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และการตีพิมพ์เพื่อการขอสอบหนังสืออนุมิต APN” ในวันที่ 7 – 8 ธันวาคม 2562 ณ โรงแรมหลุยส์ แทเวิร์น หลักสี่ กรุงเทพฯ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล พรพิบูลย์, รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา พันธภักดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จริยา วิทยะศุกร เป็นวิทยากร

กองบรรณาธิการ

ติดต่อพวกเราได้ที่

กองบรรณาธิการ APN Newsletter:

วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นสูงแห่งประเทศไทย

Email: apn2tnc@hotmail.com

Website: www.tnmc.or.th

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประณีต	สงวัฒนา	บรรณาธิการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา	ศรีธัญรัตน์	กองบรรณาธิการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัลย์	พิเชียรเสถียร	กองบรรณาธิการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสพิญ	ขุนวล	กองบรรณาธิการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนิดา	ปรีชาวงษ์	กองบรรณาธิการ
6. นางสมพร	คำพรรณ	กองบรรณาธิการ
7. นางสาวศิริพร	ศรีสมัย	กองบรรณาธิการ
8. นางสาวอุษาพร	รอดแดง	กองบรรณาธิการ